

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Općina Ilijaš
OPĆINSKI NAČELNIK

Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Sarajevo Canton
Municipality Ilijaš
MUNICIPALITY MAJOR

INFORMACIJA

O STANJU U STAMBENO-KOMUNALNOJ OBLASTI, OBNOVI STAMBENOG FONDA I KOMUNALNE INFRASTRUKTURE NA PODRUČJU OPŠTINE ILIJAŠ

I. UVOD

Programom rada Opštinskog vijeća Ilijaš za 2015. godinu u mjesecu decembru planirano je razmatranje Informacije o stanju u stambeno-komunalnoj oblasti, obnovi stambenog fonda i komunalne infrastrukture na području Opštine Ilijaš /u dalnjem tekstu Informacija/.

Služba za prostorno uređenje i stambeno-komunalne poslove /u dalnjem tekstu Služba/ u čijoj nadležnosti je praćenje stanja u stambenoj oblasti i nekim komunalnim djelatnostima čije obavljanje obezbeđuje opština i rješavanje u prvostepenom upravnom postupku u tim komunalnim djelatnostima pripremila je tekst Informacije da bi se Opštinsko vijeće upoznalo sa stanjem u ovoj oblasti u 2015godini.

II. STAMBENA OBLAST

II/1 Broj stanovi izgrađeni prije reintegracije u sastav Federacije BiH

1. Ukupan broj stanova na području Opštine Ilijaš na dan reintegracije u sastav Federacije Bosne i Hercegovine /29. februar 1996. godine/.....	1239
2. Opštine Ilijaš raspolagala je sa	155
3. Preduzeće Željezara "Ilijaš" d. d.	789
4. Ostali nosioci prava raspolažanja	295
Struktura tih stanova je slijedeća: garsonjera 27, 1-S 404, 1,5 S 50, 2-S 614, 2,5 S 45, 3-S 92 i posebne sobe 7.	

II/2 Broj stanova izgrađen poslije rata

1. Ilijaš Stari	92
2. Mrakovo	08
3. Ulica Bosanski put /zgrada IGM/ u Ilijašu	26
4. Ulica 126. Ilijaške brigade /Banovac/	26
UKUPNO:	152

II/3 Broj stanova u vlasništvu opštine Ilijaš

1. Broj stanova Opštine Ilijaš na dan reintegracije u sastav Federacije Bosne i Hercegovine /29. februar 1996. godine/.....	155
2. Ilijaš Stari	86
3. Mrakovo	8
UKUPNO:	249.

UKUPAN BROJ STANOVA NA PODRUČJU OPŠTINE ILIJAŠ JE 1391 STAN.

Kupljena su i četiri kontejnera za stanovanje koji su dodijeljeni na korišćenje porodicama Romske nacionalnosti

II/4 Obnova ratom uništenih ili oštećenih stanova

U toku rata 1992-1995. godina stambeni fond na području Opštine Ilijaš pretrpio je znatna oštećenja. Kada se tome doda i dotrajalost objekata i neadekvatno održavanje onda se bar približno može stvoriti slika u kakvom stanju je taj fond.

Opština Ilijaš i nadležno ministarstvo Kantona Sarajevo u proteklih nekoliko godina uložili su značajan napor na sanaciji tih oštećenja.

Na svim stambenim zgradama u Ilijašu i četiri zgrade u Podlugovima izvršena je zamjena krovnog pokrivača i dotrajale krovne građe, zamjena oluka i opšava dimnjaka.

U Ilijasu su obnovljene fasade na četiri zgrade, a jedna stambena zgrada je utopljena. Ove radove finansiralo je Ministarstvo stambene politike kantona Sarajevo.

U naseljenom mjestu Srednje izvršena je zamjena krovnog pokrivača, dotrajale krovne građe, oluka i opšava dimnjaka na četiri zgrade.

II/5. Vraćanje u posjed privremeno napuštenih stanova.

Zakonom o preuzimanju Zakona o stambenim odnosima /"Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 11/98, 38/08, 12/99 i 19/99/ vođenje prvostepenog upravnog postupka iz stambene oblasti stavljeno je u nadležnost kantonalnih organa uprave.

U kantonima u kojima su ti poslovi preneseni na opštine su i završeni. Kanton Sarajevo te poslove je ostavio u svojoj nadležnosti te je radi njihovog obavljanja formirana Uprava za stambena pitanja koja se sada nalazi u okviru Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite.

Po podacima kojima raspolažemo, po zahtjevu stranaka, /sa područja Opštine Ilijas/ u toku je postupak za vraćanje u posjed 15 privremeno napuštenih stanova.

Služba /po ovlašćenju Opštinskog načelnika/ zastupa Opštinu u ovim predmetima.

Od tog broja osporen je zahtjev za vraćanje u posjed 11 stanova zbog toga što su ti zahtjevi podneseni po isteku zakonom utvrđenog roka, ili podnosioci zahtjeva nemaju zakonski osnov da im se napušteni stan vrati u posjed /nisu bili članovi porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava, niti korisnici stana u momentu njegove smrti, ne radi se o uništenom, ili oštećenom stanu i slično/.

U toku ove godine, od strane naprijed navedene Uprave, nije rješen ni jedan predmet.

Postupci u ovim predmetima, po našem mišljenju, neopravdano, traju predugo.

II/6. Vraćanje na raspolaganje napuštenih stanova za koje nije podnesen zahtjev za vraćanje u posjed

Zakonom o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova /"Službene novine Federacije BiH," broj: 28/05 i 2/08/ uređeno je vraćanje na raspolaganje stanova na kojima nema povrata /trajno napušteni stanovi od strane nosioca stanarskog prava i članova njegovog porodičnog domaćinstva/, dodjela na korišćenje tih stanova i način njihove prodaje.

Upravi za stambena pitanja Kantona Sarajevo podnesen je zahtjev za vraćanje na raspolaganje **45** stanova u Ilijasu i **10** stanova u Srednjem vlasništvo Opštine Ilijas i privatizovanih preduzeća.

Do 01. 12. 2015. godine doneseno je osamnaest rješenja o vraćanju tih stanova, od toga u 2015 godini za šest stanova.

Sedamnaest stanova je preuzeto u posjed sa sadašnjim privremenim korisnicima, a jedan stan je bio prazan, te dodijeljen na privremeno korištenje licu u stanju potrebe za socijalnim stanovanjem.

II/7. Dodjela stanova na privremeno korišćenje

U dosadašnjem periodu općina je dodijelila 75 stanova na privremeno korištenje, a koji se dodjeljuje na period od 6 (šest) mjeseci, uz mogućnost produženja rješenja . U 2015 godini dodjeljeni su stanovi na privremeno korištenje sljedećim licima: Bešić Jasmin /zamjena/, Ahmedović Mediha, Nesimović Amira i Bisić Elvedin.

Služba u evidenciji ima cca 150 lica koja traže da im se na korišćenje dodijeli bilo kakav stan. Radi se o licima u stanju potrebe za socijalnim stanovanjem, šehidskim porodicama koje na drugi način još nisu u mogućnosti rješiti stambeno pitanje, RVI, demobilisanim borcima, CŽR i licima iz drugih /uglavnom susjednih/ opština. Očekujemo da će se u narednim godinama broj ovih lica povećavati.

Primjenom odredaba Zakona o vraćanju, dodjeli i prodaji stanova /"Službene novine Federacije BiH", broj: 28/05 i 2/08/ i Odluke o dodjeli stanova na korišćenje /"Sužbene novine Kantona Sarajevo," br. 41/14./ na trajno korišćenje dodijeljena su četiri stana na kojima nema podnesen zahtjev za vraćanje u posjed, a vraćeni su na raspolaganje Opštini Ilijaš. Za jedan stan, iz kategorije ovih stanova, u toku je postupak prodaje, a jedan stan je dodijeljen na privremeno korišćenje licu u stanju potrebe za socijalnim stanovanjem /Bešić Jasmin-zamjena/.

II/8. Otkup stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Na području općine, još uvijek, nije završen postupak obrade zahtjeva za otkup stanova na kojima postoji stanarsko pravo za koje je Opština nosilac prava raspolaganja /vlasnik stana/, stanova privatizovanih preduzeća i stanova nepoznatih vlasnika. U toku 2015. godine podneseno je sedam zahtjeva, a zaključeno je šest ugovora o otkupu. Od tog broja zaključenih ugovora četiri ugovora su zaključena za stanove koji su trajno napušteni i vraćeni su na raspolaganje Opštini Ilijaš.

U obradi se nalaze 22 zahtjeva za otkup stanova.

U svakom od ovih zahtjeva i dalje nedostaje neki od dokaza kojim se dokazuje pravo na otkup stana. Neki od podnositelja zahtjeva ne pokazuju dovoljno interesa da prilože sve dokaze potrebne za otkup stana.

Finansijskih efekata od prodaje stanova nije bilo, jer je otkupna cijena svih stanova plaćena u certifikatima.

II/9. Održavanje zajedničkih dijelova zgrada.

Održavanje zajedničkih dijelova zgrada i upravljanje zgradama na području Kantona Sarajevo uređeno je Zakonom o održavanju zajedničkih dijelova zgrade i upravljanju zgradom /"Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 3/12/.

Zakon o stvarnim pravima /"Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 66/13 i 100/13/ uredio je neka pitanja iz ove oblasti drugačije u odnosu na Zakon o održavanju zajedničkih dijelova zgrade i upravljanju zgradom. Predstoji obaveza Ministarstva prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo, u čijoj nadležnosti je stambena oblast na nivou Kantona, da odredbe Zakona o održavanju zajedničkih dijelova zgrade i upravljanju zgradom usklade sa Zakonom o stvarnim pravima.

U nekim zgradama zbog nezainteresovanosti etažnih vlasnika ili etažni vlasnici žive van Bosne i Hercegovine /takvih je znatan broj/ još nisu formirani kućni savjeti, niti izabran upravitelj koji bi se brinuo o upravljanju i održavanju zajedničkih dijelova zgrade. Nadležno Ministarstvo ovlašteno je da u takvim zgradama odredi prinudnog upravitelja. U ovoj godini o tome nije donesen ni jedno rješenje

Mnogi etažni vlasnici i dalje ne shvataju da su zajednički dijelovi zgrada njihova zajednička i nedjeljiva svojina, te da su je dužni održavati. Tek kada nastane neki problem u zgradama aktiviraju se u njegovom rješavanju i traže pomoći.

Stanjem stanova u Starom Ilijašu izgrađenih u 2000. i 2001. godini ne možemo biti zadovoljni. U većini ovih stanova došlo je do promjene korisnika. Korisnici stanova su, ili su i sada, lica koja nisu imala, niti imaju izgrađenu kulturu stanovanja u objektima kolektivnog stanovanja, te su se nemarno odnosili prema stanovima i zgradama. U nekim stanovima bilo je ili je i sada po 5 i više korisnika /članova porodičnog domaćinstva/ što je i previše za 1-S stanove. Kada se tome dodaju da su stanovi građeni bez podruma i ostava, loš kvalitet ugrađenog materijala, loša gradnja, te loše ugrađene instalacije i oprema onda se može ocijeniti njihovo stanje. Najčešći nedostatci su u prokišnjavanju, pucanju instalacija vode, loš kvalitet stolarije i slično. Opština je nastojala intervenisati /sanirati oštećenja ili korisniku donirati materijal/ koliko se to moglo u postojećim uslovima.

Stanje stanova izgrađenih i useljenih u 2008. i 2009. godini je zadovoljavajuće.

Što se tiče stanova u Mrakovu koje koriste domicilne Romske porodice njihovo stanje i odnos korisnika su na zavidnom nivou. Ponekad izmedu korisnika dođe do nesporazuma, ali se to u razgovoru s njima prevaziđe.

Za održavanje zajedničkih dijelova zgrada u Ilijašu Starom i Mrakovu nikada nije određen upravitelj. Naše mišljenje bilo je, a i sada je da održavanju zajedničkih dijelova ovih zgrada treba da pored Opštine Ilijaš kao vlasnika stanova, doprinose i korisnici stanova. Održavane zajedničkih dijelova zgrada treba povjeriti privrednom subjektu registrovanom za obavljanje ovih poslova, odnosno subjektu koji ima status upravitelja. Upravitelja treba odabrati na osnovu Javnog poziva. U tom cilju u 2009. godini pokrenuli smo neke aktivnosti ali neki su ovdje mislili da je to obaveza Ministarstva za rad, socijalnu politiku, izbjeglice i raseljena lica Kantona Sarajevo.

Na tome se i stalo.

Naknada za održavanje zajedničkih dijelova zgrada i upravljanje zgradom je jako niska i iz tih sredstava nije moguće obezbjediti ni minimalna sredstva za ove namjene.

II/10. Gradnja novih stanova i obnova postojećeg stambenog fonda.

Nema nekog posebnog interesa za izgradnju zgrada kolektivnog stanovanja, u općini Ilijaš.

U 2015 godini završeni su radovi na kolektivnoj zgradi na Banovcu, zgrada je useljena, a firmi "fazum gradnja" d.o.o. Ilijaš dodjeljeno je zemljište za izgradnju stambene zgrade u ulicu Omladinska, preko puta autobuske stanice u Ilijašu, radovi na izgradnji iste nisu započetu.

III. KOMUNALNA OBLAST

Komunalne usluge su poslovi na nivou lokalne zajednice koji su od opšteg /zajedničkog/ i javnog interesa, a koji spadaju u samoupravni djelokrug jedinice lokalne samouprave.

Obezbeđivanje obavljanja komunalnih djelatnosti na području Kantona Sarajevo vrše kanton ili opštine.

Zakonom o komunalnim djelatnostima /"Službene novine Kantona Sarajevo," broj: 31/04/ i 21/05/ u dalnjem tekstu Zakon/ utvrđene su komunalne djelatnosti individualne i komunalne djelatnosti zajedničke potrošnje, kao i komunalne djelatnosti koje obezbeđuje Kanton Sarajevo, a koje opštine u njegovom sastavu.

U daljem tekstu osvrnut ćemo se na stanje i probleme u onim komunalnim djelatnostima koje prati ova Služba.

III/1. KOMUNALNE DJELATNOSTI INDIVIDUALNE KOMUNALNE POTROŠNJE

III/1/1. Odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda

Stanje kanalizacionog sistema u Ilijašu, bez obzira na izražene aktivnosti razvoja kanalizacione mreže je još uvijek nije kvalitetno rješeno. U ovoj djelatnosti i dalje je prioritet izgradnja prečistača otpadnih voda /kolektora/, kao i povlačenje kanalizacione linije na potezu Malešićki most-ušće rijeke Misoča čime bi se stvorili uslovi za kvaklitetnu odvodnju otpadnih voda iz naselja koja gravitiraju toj liniji.

U posljednjih nekoliko godina sredstvima donatora, Kantona Sarajevo i Opštine Ilijaš izgrađena je kanalizaciona mreža u naseljima Malešići, Vlaškovo, Donja i Gornja Karaula, Čifluk, Ljubnići i Balibegovići, Stari Ilijaš, Mlini, Gornja i Donja Misoča i naselja MZ Mrakovo.

Ta mreža je prenesena na upravljanje i održavanje JKP "Vodostan" iz Ilijaša.

U toku ove godine građena je kanalizaciona mreža u Industrijskoj zoni "Luka", Malešićima, Donjoj Luci, Kadarićima i Ljubnićima. Za gradnju kanalizacione mreže u naseljenim mjestima Vlaškovo i Crna Rijeka od strane Opštine Ilijaš obezbjeđen je materijal /cijevi/.

Takođe u toku su aktivnosti za izradu projekta za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda za opštine Vogošća, Ilijaš i Breza.

III/1/2. Prikupljanje i odvoz komunalnog otpada na deponiju.

Komunalni otpad /kućno smeće/ na području Opštine Ilijaš sada se prikuplja u oko 500 posuda /hajfiša/, prazni se i sa dva vozila KJKP „Rad“ Sarajevo RJ „Ilijaš“ iz Ilijaša odvozi na gradsku deponiju u Sarajevo.

Organizovano prikupljanje i odvoz na deponiju kućnog smeća vrši se u slijedećim naseljenim mjestima: Crna Rijeka, Donja Bioča, Donji Čevljanovići, Donji Ivančići, Dedići, Gornja Bioča, Gornji Čevljanovići, Gornji Ivančići, Gajevi, Hadžići, Ilijaš-Grad, Kadarići, Kamenica, Karašnica, Lokve, Luka, Lješćevo, Ljubina, Ljubnići, Malešići, Misoča, Mlini, Mrakovo, Novo Naselje, Nišići, Podlugovi, Popovići, Salkanov Han, Sovrle, Srednje, Stari Ilijaš, Vlaškovo i Vrutci.

Iz Ilijaša se odvozi svakodnevno, iz prigradskih naselja tri puta sedmično, a jednom sedmično iz naseljenih mesta Ljubina, Srednje, Čevljanović, Mrakovo, Salkanov Han, Popovići, Sovrle, Ljubinići, Gajevi, Nišići i Crna Rijeka. Dnevno se na deponiju u Sarajevo, u prosjeku odveze, 23 tone kućnog smeća. Kabasti otpad odvozi se dva puta godišnje po unaprijed utvrđenom rasporedu.

Realizacijom Prijekta odvojenog prikupljanja otpada od strane donatora NVO "SIDA" iz Švedske preuzeto je 100 hajfiša za odvojeno /selektivno/ prikupljanje otpada. Jedan broj tih kontejnera već je postavljen na ranije određenim mjestima. Na redu je dovršenje izgradnje zelenih otoka. Realizacijom i ovog projekta prikupljanje i odvoz otpada vršit će se na jedan kvalitetniji način.

Stanje skupljanja i odvoza otpada je zadovoljavajuće, ali treba i dalje raditi na poboljšanju pružanja ove usluge, kao i plaćanja naknade od strane korisnika, jer je stanje naplate za tu uslugu ispod svakog minimuma.

III/1/3. Odlaganje komunalnog otpada

Pod ovom komunalnom djelatnošću podrazumjeva se obrađivanje i trajno odlaganje komunalnog otpada na deponiju, otvaranje, saniranje i zatvaranje deponije po posebnim propisima. Sav prikupljeni otpad sa područja Opštine Ilijaš, kako smo naprijed naveli, odvozi se na regionalnu deponiju u Sarajevu gdje se odlaže.

Dnevno se prikupi i na deponiju odveze cca 23 tone raznog otpada.

I pored svih napora koji se čine na da se cijelo područje Opštine Ilijaš obuhvati organizovanim skupljanjem i odvozom komunalnog otpada još uvijek ima i divljih deponija. Nesavjesni građani najčešće ih stvaraju u toku noći i u dane vikenda.

III/1/4. Obavljanje pogrebnih poslova

Pitanje ukopa umrlih lica na području opštine Ilijaš rješeno je na duži period izgradnjom groblja "Poda" u naseljenom mjestu Ljubnići, tako da u ovoj djelatnosti sada nemamo izraženih problema. Organizovanje prevoza, sahrana i ukop umrlih lica, na cijelom području opštine Ilijaš, vrši se od strane porodice i drugih srodnika umrlog lica.

Ove usluge pružaju privatna preduzeća ili udruženja građana formirana za obavljanje ove djelatnosti.

Ova djelatnost, iz neopravdanih razloga, još nigdje nije pravno uređena.

III/1/5. Snadbijevanje toplotnom energijom

Usluge ove komunalne djelatnosti pruža KJKP "Toplane" Sarajevo. Usluge se pružaju 551. korisniku, od čega su 499 vlasnici ili korisnici stanova, 52 su vlasnici ili korisnici poslovnih objekata, odnosno poslovnih prostora.

Zbog dugovanja za isporučenu toplotnu energiju ili na zahtjev korisnika u 2015. godini sa sistema grijanja isključeno je 50 korisnika. Prije početka sezone grijanja, a na sistem je priključeno 26 stambenih jedinica i četiri poslovna prostora na Banovcu.

Ovo Preduzeće je spremno i zainteresovano za priključivanje novih korisnika na sistem daljinskog zagrijavanja i na to treba podsticati vlasnike stanova i poslovnih prostora, da bi se gasila individualna ložišta, a time štitila životna sredina.

III/1/6. Snadbijevanje prirodnim gasom.

Usluge snadbijevanja prirodnim gasom na području Opštine Ilijaš pruža KJKP "Sarajevogas" iz Sarajeva. Do sada je izgrađena mreža za priključenje potrošača na gasnu mrežu u Ilijašu, Ilijašu Starom, Misoči, Podlugovima i Industrijskoj zoni. Prema podacima "Sarajevogasa" na području Opštine Ilijaš imamo 184 kupca prirodnog gasa iz kategorije domaćinstva, 27 kupaca iz kategorije mala privreda i tri kupca iz kategorije Industrija i ostali veliki potrošači. Ovi podaci pokazuju da mali broj korisnika koristi ovaj energet. Koji su to razlozi nije nam poznato, ali pretpostavljamo da su u pitanju visoka cijena opreme i instalacija, cijena i strah od gasa. Pošto se radi o najčistijem energentu treba raditi na tome da se građani stimulišu na njegovo korišćenje odnosno potrošnju, da bi se i ovim štitila životna sredina.

III/2. KOMUNALNE DJELATNOSTI ZAJEDNIČKE KOMUNALNE POTROŠNJE

III/2/1. Odvođenje atmosferskih voda

Atmosferske vode u Ilijašu odvode se preko uličnih šahtova i kombinovane ulične kanalizacione mreže koji prihvataju te vode i odvode ih u prirodne vodotoke. Ulični šahtovi i dalje se neredovno čiste, tako da dolazi do njihovog začepljenja, te se oborinske vode razljevaju po ulicama. Odvojeni sistem odvođenja oborinskih voda ne postoji, te će se i o tome morati razmišljati.

III/2/2. Održavanje čistoće na javnim površinama

Čistoću na javnim površinama u Ilijašu i Podlugovima održava KJKP "Rad" iz Sarajeva RJ "Ilijaš" iz Ilijaša. Svakodnevno se ručno čiste površine koje spadaju u prioritet II, a to su Ulice: Hašima Spahića, Omladinska, 126. Ilijaške brigade, Ivana Franje Jukića, Bogumilska i Kakanjska, tri puta površine obuhvaćene prioritetom III, a to su Ulice Moševička i Bosanski put, a jednom sedmično površine iz prioriteta V u koji spadaju površine u Novom Naselju, Kadarići, Misoča, Vratuša, Kamenica i Luka. Na ovaj način sedmično se čisti 572500 m² javnih površina. Jednom sedmično se vrši mašinsko čišćenje ulica putem "čistilice" koja očisti 19600 m /dužnih/. Uslugama koje pruža KJKP "Rad" RJ "Ilijaš" i ove godine moramo biti zadovoljni.

III/2/3. Održavanje javnih površina

Javne površine u Ilijašu takođe održava KJKP "Rad" Sarajevo RJ "Ilijaš" iz Ilijaša. Održavanje se svodi samo na postojeće stanje, bez bilo kakvih intervencija. Javne površine u centralnom dijelu Ilijaša održavaju se u zavisnosti od potreba i godišnjeg doba. Ovim je obuhvaćeno održavanje 165807 m² ovih površina. Ove površine su dosta devastirane. Još uvijek je dosta parkovskog drveća i ukrasnog žbunja u lošem stanju i neophodno ga je zamijeniti sa novim sadnicama, ali je i to uslovljeno sredstvima. Dosta drveća je visokog rasta i blizu stambenih objekata, te svojim krošnjama zaklanja vidik u stanovima, stvara vlagu, a opalo lišće zadržava se u olucima i ubrzava njihovu koroziju i trulenje, te ih je potrebno sjeći. U protekla dva mjeseca ove godine KJKP "Rad" Sarajevo RJ "Ilijaš" iz Ilijaša izvršilo je sjeću suhih i oštećenih stabala, kao i okresivanje više stabala, te se stanje nešto popravilo.

III/2/4. Privremeno korišćenje javnih površina

Dijelovi javnih površina u centru Ilijaša ispred ugostiteljskih i trgovinskih radnji u Ulici 126. Ilijaške brigade i Ulici Bosanski put /zanatski centar/, uz plaćanje naknade privremeno se, od strane vlasnika radnji ispred kojih se nalaze, koriste kao ljetnje bašte za pružanje ugostiteljskih usluga i postavljanje tezgi za izlaganje robe za prodaju. Sa većinom tih korisnika i plaćanjem naknade do sada nije bilo problema, osim kašnjenja u plaćanju od strane nekih korisnika, ali se, uz napor službe, obaveza naplati.

III/2/5. Održavanje mezara i groblja

K.J.K.P. "Pokop" Sarajevo na području Opštine Ilijaš čisti i održava tri groblja i to: Muslimansko mezarje Stari Ilijaš površine 6578 m², Rimokatoličko groblje Podgora 1 /Podlugovi/ površine 1900 m² i Pravoslavno groblje Podgora 1 /Podlugovi/ površine 2480 m². Održavanje ovih mezara i groblja je na potrebnom nivou, a sastoji se u košenju trave, čišćenju lišća, čišćenju snijega, obrezivanju grana i ukrasnog grmlja, kao i drugim radovima za kojima se ukaže potreba.

Ovo preduzeće spremno je preuzeti čišćenje i održavanje i drugih groblja na području naše Opštine, ali je za to potrebno obezbjediti sredstva.

U toku su aktivnosti na postavljanju nove ograde na mezaru u Ilijašu Starom.

Održavanje ostalih mezara i groblja uglavnom vrše lica čiji su srodnici ukopani u njima.

IV. NAPLATA NAKNADE ZA PRUŽENE KOMUNALNE USLUGE

Organj lokalne samouprave /Opštinsko vijeće, ili Vlada Kantona/ nadležni su za utvrđivanje cijena pojedinih komunalnih usluga. Kod određivanja cijena ovih usluga određuju se ekonomski neopravdano niske cijene s ciljem zaštite standarda stanovništva /provodenja socijalne politike/ što direktno dovodi do ugrožavanja stanja objekata komunalne infrastrukture, standarda i ostvarenja osnovnih prava zaposlenih u komunalnim preduzećima, zapuštanja i neispravnosti uređaja i objekata, a to prouzrokuje gubitke i smanjenje kvaliteta pruženih usluga.

Procenat naplate usluga odvoza i deponovanja kućnog otpada je još uvijek jako nizak i on je u 2014. godini za domaćinstva iznosio 49 %, a za privredne subjekte 59%, što nije ni blizu zadovoljavajućeg nivoa. Cijene ove komunalne usluge nisu mijenjane od 1997. godine.

Procenat naplate naknade na ime odvođenja otpadnih voda je oko 90%, što u JKP "Vodostan" Ilijaš smatraju zadovoljavajućim.

Procenat naplate za topotnu energiju koju isporučuje KJKP "Toplane" Sarajevo iznosi 90 %.

Skup i spor proces prinudne naplate još više usložnjava ovaj problem. Smatramo da sami korisnici usluga moraju shvatiti da su obavezni plaćati naknadu na ime pruženih komunalnih usluga, a onda i zahtijevati da te usluge budu kvalitetnije.

Činjenica da se komunalne usluge, u većini slučajeva korisnicima, ne mogu uskratiti ide na ruku neplatišama.

V. IZGRADNJA INFRASTRUKTURE

V/1. PUTEVI

Općina Ilijaš je u skladu sa svojim nadležnostima iz Zakona o cestama Federacije BiH i finansijskim mogućnostima, nastavila sa aktivnostima na rekonstrukciji i sanaciji lokalnih cesta na području Općine. Primjetna su poboljšanja u ovoj oblasti i stvoreni bolji uslovi življjenja građane tretiranih naselja. U 2015 godini asfaltirano je 9.535m² putne mreže, sanirano 1886m² kolovoza i izgrađeni putni pravci u dužini 707m u Industrijskoj zoni Luka čime su stvoren uslovi uspostavljanja industrijske zone u unutrašnjosti i obezbjeđen kružni tok.

U nastavku je dat pregled realizovanih aktivnosti po mjesnim zajednicama.

Izgradnja mosta, propusta, izgradnja parkinga, rekonstrukcija i asfaltiranje puteva

1.MZ Srednje, izvođenje radova na izgradnji mosta preko rijeke Rača i propusta na putu prema osnovnoj školi u naselju Srednje.

2.MZ Luka, izgradnja dijela saobraćajnica u Industrijskoj zoni "Luke" (radovi na iskopu trase i nasipanje tamponom i to: cesta 1. dužine 417m i cesta 2. dužine 290m).

3.MZ Mrakovo, izvođenje radova na rekonstrukciji i asfaltiranju dijela lokalnog puta u naselju Gornje Mrakovo u dužini 850m.

4.MZ Srednje, izvođenje radova na rekonstrukciji-asfaltiranju lokalnog puta u mjestu Nišići, dionica od spoja sa magistralnim putem M-18 do vodozahvata u dužini od cca 426m.

5.MZ Luka, izvođenje radova na asfaltiranju dijela puta Gornja Bioča-Ahatovići, dionica do šehidskog mezara u dužini cca 920m na području općine Ilijaš.

- 6.MZ Luka, izvođenje radova na asfaltiranju dijela puta Stari Ilijaš-Bioča, dionica od raskrsnice skretanja za industrijsku zonu do potputnjaka ispod autoputa u dužini od 320m.
- 7.MZ Malešići, rekonstrukcija i asfaltiranje dijela puta za Gornje Malešiće, pored škole u dužini 600m.
- 8.MZ Malešići, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta u naselju Donji Malešići u dužini 115m.
- 9.MZ Lješevo, rekonstrukcija i asfaltiranje okretaljke u Lješevu u površini 642m2.
- 10.MZ Lješevo, rekonstrukcija i asfaltiranje puta kroz naselje desno prije mosta u Ljubnićima u dužini 270m.
- 11.MZ Lješevo, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta u naselju Lješevo dužine 300m.
- 12.MZ Lješevo, rekonstrukcija i asfaltiranje puta kroz naselje Stari Drum u dužini 690m.
- 13.MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje puta od pruge prema Sovrlama u dužini 225m.
- 14.MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje dijela ulice Polomska u dužini 175m.
- 15.MZ Podlugovi, rekonstrukcije i asfaltiranje lokalnog puta pored pruge za Brezu u dužini 500m.
- 16.MZ Podlugovi, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta dio ulice Polomska u dužini 122m.
- 17.MZ Misoča, rekonstrukcija i asfaltiranje puta za Katane u dužini 500m.
- 18.MZ Misoča, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta u naselju Milakov Do u dužini 150m.
- 19.MZ Luka, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta u naselju Gornja Bioča-zaseok Ključ u dužine 342m.
- 20.MZ Stari Ilijaš, rekonstrukcija i asfaltiranje puta za Spahin Do u dužini 250m.
- 21.MZ Stari Ilijaš, sanacija oštećenja na asfaltnom putu Stari Ilijaš-Gornja Karaula u površini 488m2.
- 22.MZ Kamenica, rekonstrukcija i asfaltiranje puta Odžak-Nanići u dužini 280m.
- 23.MZ Kamenica, rekonstrukcija i asfaltiranje puta Gaj-škola u dužini 330m.
- 24.MZ Kamenica, rekonstrukcija i asfaltiranje puta za Bibiće u dužini 260m.
- 25.MZ Kamenica, rekonstrukcija i asfaltiranje puta za Borje u dužini 230m.
- 26.MZ Kamenica, asfaltiranje pristupne staze do škole u dužini 42m.
- 27.MZ Kamenica, rekonstrukcija i asfaltiranje puta za Drinčiće u dužini 130m.
- 28.MZ Srednje, rekonstrukcija i asfaltiranje pristupnog puta i parking prostora kod pravoslavne crkve u Nišićima (put u dužini 150m i parking u površini 200m2).
- 29.MZ Srednje, rekonstrukcija i asfaltiranje raskrsnice-ulaza sa puta M18 u naselje Gornji Ivančići u površini 220m2.
- 30.MZ Dragoradi, sanacija oštećenja na asfaltnom putu Spahin Han-Vladajevići u površini 423m2.
- 31.MZ Dragoradi, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta u Sudićima(dionica Klancina Luka-Nadgaj) u dužini 700m.
- 32.MZ Ilijaš Grad, izgradnja parkinga površine 598m2 u naselju Banovac i parkinga površine 730m2 kod zgrade Općine.
- 33.MZ Ljubina, rekonstrukcija i asfaltiranje lokalnog puta od M18 do raskrsnice za Solakoviće u dužini 700m i sanacija oštećenja na putu za Solakoviće i na putu do Garaža u površini 755m2.

Izgrađen most i propust u naselju Srednje
Saobraćajnice u IZ "Luke" u dužini 707m1

Izgrađeno asfaltnih parkinga 2.170m2

Rekonstruisano i asfaltirano lokalnih puteva 9.535m1

Sanirano oštećenja asfaltnog kolovoza 1.886m2

Izgrađena asfaltna staza 42m1.

Sanacija lokalnih makadamskih puteva

Što se tiče aktivnosti na sanaciji makadamskih puteva u 2015.godini, uglavnom se radilo na hitnim intervencijama na sljedećim putevima:

1. MZ Luka, izrada propusta na makadamskom putu u Bioči-put za Mariće.
2. MZ Luka, sanacija odrona na lokalnom putu u Bioči.
3. MZ Kamenica, sanacija oštećenja na makadamskom putu za Hadžiće.

4. MZ Ljubina, sanacija makadamskih puteva u Koritim.
  5. MZ Ljubina, sanacija makadamskog puta za stečke u Kopošićima.
  6. MZ Podlugovi, sanacija makadamskog puta Sovrle-Podlugovi.
  7. MZ Srednje, sanacija puta Srednje-Sokolina.
  8. MZ Misoča, sanacija puta za Avdukiće.
  9. MZ Stari Ilijaš, rekonstrukcija propusta ispod Šepače.
-

V/2. KANALIZACIJA

Općina Ilijaš svake godine realizuje projekta komunalne infrastrukture u saradnji sa resornim ministarstvom. U dosadašnjem periodu izgrađena kanalizaciona mreža u više naseljenih mesta, kao i sekundarna mreža za priključak na privatni vod dodjelom potrebnog materijala i na taj način u mnogim naseljima poboljšani sanitarno higijenski uslovi življenja. Osim radova na izgradnji fekalne kanalizacione mreže za određena naselja, za lokalitet Industrijske zone Luka izvedeni su radovci na izgradnji fekalne i oborinske kanalizacije, čime se lokalitet industrijske zone Luka infrastrukturno oprema, a stvaraju uslovi i za priključenje privrednih subjekata na istu.

U nastavku je dat pregled realizovanih aktivnosti po mjesnim zajednicama u kojima su nastavljeni ranije započeti projekti na izgradnji fekalne kanalizacione mreže.

Izgradnja kanalizacionih mreža

- 1.MZ Luka, završena izgradnja fekalne kanalizacione mreže u dijelu obuhvata industrijske zone Luka u dužini 595m.
  - 2.MZ Luka, završena izgradnja fekalne kanalizacione mreže u dužini 363m i izgradnja oborinske kanalizacione mreže u dužini 365m u dijelu obuhvata industrijske zone Luka .
  - 3.MZ Luka, završena izgradnja oborinske kanalizacione mreže u dužini 575m u dijelu obuhvata industrijske zone Luka.
  - 4.MZ Malešići, završeni su radovi na izgradnji fekalne kanalizacione mreže u dužini 130m u naselju uz rijeku Bosnu.
-

Ukupno izgrađeno fekalne kanalizacione mreže u dužini 1088m.

Ukupno izgrađeno oborinske kanalizacione mreže u dužini 940m.

U toku aktivnosti na realizaciji projekata:

- 1.MZ Ljubnići, ugovorena izgradnja fekalne kanalizacione mreže u dužini 386m sa bušenjem ispod autocese u dužini 37m u naselju Ljubnići, očekujemo početak radova poslije dobijanja saglasnosti za bušenje od strane JP"Autoceste".
  - 2.MZ Luka, u toku su radovi na izgradnji fekalne kanalizacione mreže u dužini 376m u naselju Donja Luka.
  - 3.MZ Ilijaš Grad, u toku su radovi na izgradnji fekalne kanalizacione mreže u dužini 402m u naselju Kadarići.
-

Ukupno fekalne kanalizacione mreže u dužini 1.164m

Nabavka i isporuka kanalizacionog materijala u MZ

- 1.MZ Ilijaš Stari, nabavka i isporuka kanalizacionog materijala za izgradnju sekundarnog voda fekalne kanalizacije u naselju Vlaškovo u dužini 320m.
  - 2.MZ Kamenica, nabavka i isporuka kanalizacionog materijala za izgradnju sekundarnog voda fekalne kanalizacije u naselju Šehići u dužini 855m.
  - 3.MZ Kamenica, nabavka i isporuka kanalizacionog materijala za izgradnju sekundarnog voda fekalne kanalizacije u naselju Drinčići u dužini 650m.
-

Nabavljeno i isporučeno u MZ ukupno: 1.825m1.